

NUPEKO LANPOSTU ELEBIDUNAK SORTZEAREN ALDEKO EPAIA GORAIPATU DUTE HAINBAT TEKNIKARIK

«Garrantzitsua eta aurrerakoia»

■ Euskararen Legeak NUPen barruan indarririk baduela esateak normalizaziorako prozesuan lagun dezakeela uste dute NUPen

■ Epaiak eragina izan dezake baita langileen lanpostuen deialdietan ere, hizkuntz eskakizunak eskatu beharko lirakekeelako

■ Administrazio arloan ezer berririk ekartzen ez badu ere, NUPEko teknikariek uste dute aldarriak indar hartuko duela aurrerantzean

Alberto Barandiaran / Iruñea

NAFARROAKO Unibertsitate Publikoak 1995ean deitutako lanpostu elebidunak ateratzearen alde egin duen epaia «garrantzitsua», «aurrerakoia» eta hizkuntz normalizaziorako dauden aurreko lege dekretu eta erabakiekin «osagarria» da, eta orain arte administrazioa eta erakunde publikoekin euskaldunek izan behar dituzten harremanei buruz arautu bai baino bete ez dena indar handiagoz aldarrikatzeko balio izan dezake. Hala deritzote atzo egunkariak galdetutako iturriek. Denek nabarmendu zuten, ordea, eskatu bai, indar handiagoz eska daitekeela, baina borondatean dagoela oinarria. Eta borondatearik, antza, ez dago soberra.

NUPen Euskararen Legeak badu indarririk, eta horko irizpideak dira aplikatu beharrekoeak hizkuntz plangintzaz aritzeko. Hori, eta erakunde hau eremu mistoaren barruan ez dagoela dioen kontsiderazioa dira, abokatu, teknikari eta adituen usteetan, atzo egunkari honek aurreratutako epaiaren puntu garrantzitsuenak. Unibertsitateko Hizkuntz Normalizaziorako Zerbitzuko buru Jose Manuel Legarrak epaia ezagututa azpimarratu zuen erakunde honen goi kargodunen baitan zegoela orain prozesuaren abiaduraren giltza, alegia, hizkuntz normalizazio gehiago bultzatu edo mantso-tzea, baina hemendik aurrera euskal lerroak eta lanpostu elebidunen aurka ezin izango zela erabili, orain arte bezala, ez legezkotasunaren argudioa. «Irakaslegoak eskatzen badu, ezin da hori baliatu».

Unibertsitatearen barruan ere baziren iritzi ezkorragoak, Euskara Teknikari Koldo Asironena kasu. Onartu ondoren epai honek desegiten zuela betidanik erabili den argudioa, hau da, ilegala dela lanpostuak elebidunak deitzea, horren hutsa beste batekin ordezkatzeko dela uste du berak. «Seguru nago esaten bada hau legala dela, besteren bat aterako dutela,

MIKEL SAIZ

Nafarroako Unibertsitate Publikoa.

dela dirua, dela ezin dela unibertsitatea bikoiztu... egoera ez da baikorra». Asironen usteetan, nolanahi ere, epaiak izan dezake eragina beste esparru batzuetan, esate baterako langileen kontratazioan. «Finean garrantzitsuenak da esaten dela hau ez dagoela zonalde mistoan, baina komunitate elebidun batean gaudela».

Eta unibertsitatetik kanpo

Unibertsitatetik kanpo izan dezakeen eragina ere franko

azpimarratu izan da kontsultatutako iturrietan. Onartuta ere orokorregia dela testua, zehaztasun gehiago beharko lukeela zer edo zer praktikoa goa eragiteko, garbi dago beste euskarri legal baduela hemendik aurrera administrazioaren barruan hizkuntz normalizazioa bultzatu nahi duenak. Orain arte Euskararen Legeak eta administrazioan euskararen erabilera arautzen duen foru dekretua dira eskaera horri indar legalik eman diotenak. Lehenak onartzen die hiritarrei euskaraz aritzeko eskubidea, admi-

nistrazioekin bere harremanetan, eta bigarrenak arautzen du eremu mistoan egoteagatik administrazioa ez dela alderdi horretako arautegia huts-hutsik bete behar, zerbitzua eskaintzen duelako gizarte osoari. Hau da, epaiak dio aurretik dekretuak araututa duena. Hala ere, hemendik aurrera indar gehiago egin ahal izango dela onartzen dute administrazioa eta hizkuntz politika ondo ezagutzen dutenek. «Epaia honek dio irizpide horiekin jokatu behar dela administrazioan, baliabide materia-

lak jarri behar direla». Hala-ber, epaitegietan irizpide finkatu beharra ere oso garrantzitsutzat jo izan da. Gogoratu behar da euskararen erabilera administrazioetan arautzeko onartu zen dekretuaren aurretik eztabaida handia izan zela erabakitzeke zonalde mistoarena, batzuek esaten zutelako horko araudia aplikatu behar zela, baina azkenean nagusitu zen fisikoki bai baino juridikoki ez zioen argudioa, eta hori islatu zen gero dekretuan. Lege honek, bada, berriro gauza bera esaten du.

Egin dena, tiraderetan gordeta

■ Orain arte hizkuntz normalizaziorako administrazioetatik ateratzen den gehiena tiraderatan gordeta dago. Hori da iritzi nagusia. Horregatik, beraz, edozer eskatu edo aldarrikatzeko orduan horrelako euskarri legalek ematen duten laguntzaren garrantzia —txikia bada ere—.

Egoera hau azaltzen duen adibidetako bat da Nafarroako administrazioa. Ez du bete berauk araututako ia ezer: ez filosofia, ez eduki legala ez, nola bestela, epeak.

Hain zuzen, euskararen erabilera administrazioan arautzeko dekretua urtebete geldirik egon ondoren,

gobernuak akordioa hartu zuen 1995eko abenduaren 18an, plangintza hori arautzeko egutegia zeritzana, gutxi zabaldu dena. Bertan zehazten zen departamentu bakoitzak egin beharko lukeen plangintzaren xehetasunak eta urratsen epeak ezartzen. Aipatu plangin-

tza zehazten zen, adibidez, 1996rako indarrean jarriko zirela publikitate elebiduna, seinalizazioa eta antzeko erabakiak. Zirkuito elebidunei buruz, aipatzen zen aipatu epean egingo zirela zirkuito bakoitzaren diseinua, lanpostu guztien hizkuntz profila, eta 1997ko lehen

hiruhilabetekorako jarriko zirela martxan, partzialki bazen ere. Urte horren zehar garrantzia emango zitzaizkien hezkuntza arloari, hau da, langileen euskalduntze, eta 1998an egingo zen ordura arte egindakoa- ren ebaluaketa.

1995ean gelditu gara, bistan da.